

ŽIVOT VE STŘEDOVĚKU

Vlastivěda pro 4. ročník

RANNÝ STŘEDOVĚK

- od konce 5.stol. – 11. stol.
- rozvoj románské kultury
- vznikají samostatné raně feudální státy
např. francká říše

VRCHOLNÝ (rozvinutý) STŘEDOVĚK

- od 11. stol. – do počátku 14. stol.
- probíhají mocenské konflikty mezi panovníkem (centralistické řízení) a šlechtou (snaží se o autonomii)
- prosazuje se gotická kultura

POZDNÍ STŘEDOVĚK

- 14. stol. – 1492 – 15. stol.
- krize společnosti, expanze osmanské říše, zánik byzantské říše a slovanských států na Balkáně.
- první zámořské objevy – Portugalci, Španělé
- posílil vliv měšťanství
- vynález palných zbraní

ŠLECHTA

BOHATŠÍ (panský stav – páni)

- sídlí na hradech
- vlastní velká panství s několika vesnicemi a mnoha poddanými
- Součástí života hostiny, turnaje, lovy

CHUDŠÍ – zemaní

- vlastnili jen jednu vesnici, žili ve tvrzích
- chudli, nuceni sloužit ve vojsku, u královského dvora nebo bohatých pánů

CÍRKEV

- vysokí představitelé – arcibiskupové, biskupové
- řadoví představitelé – kněží, mniši
- Vlastnila kláštery, kostely, ale i vesnice s poddanými
- Další peníze plynuly z poplatků za církevní úkony – pohřby, křtiny
- Velmi bohatla, hodnostáři žili v přepychu

STŘEDOVĚKÁ VESNICE

- Žila zde většina lidí
- Hlavní skupina byli *poddaní*
- Odváděli *poddanské dávky* a to v penězích nebo částí úrody *desátky*
- **bezzemci** - nevlastní žádné pozemky, museli pracovat na cizí půdě
- **Bohatí sedláci** - lepší podmínky k životu

STŘEDOVĚKÉ MĚSTO

- Nejbohatší **OBCHODNÍCI** si stavěli honosné domy
- Početnější **ŘEMESLNÍCI** (např. kováři, truhláři, krejčí, apod..), vlastnili chudší příbytky s krámkami a dílnami
- Nemajetná **CHUDINA** – tvořili ji tovaryši a učedníci, dělníci na stavbách, žebráci.

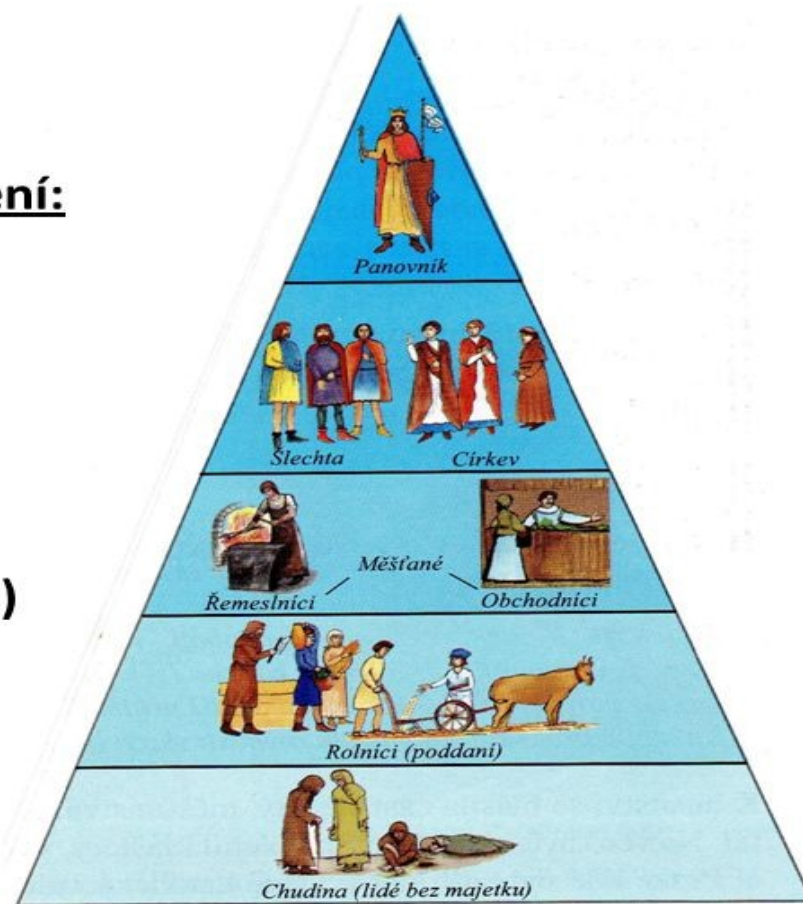
VZNIK MĚST

- Zakládány od 13. století
- Největší rozkvět za vlády Karla IV.
- Kolem měst vznikají *kamenné hradby* – ochrana proti přepadům
- Hradby opatřeny *branami*, na noc se zavíraly
- Byla zde *radnice, kostel*
- Na ulicích se konaly *jarmarky* (trhy)

SPOLEČENSKÉ VRSTVY STŘEDOVĚKU

Společenské vrstvy – rozdělení:

1. Panovník
2. Šlechta + církev
3. Měšťané
(řemeslníci+obchodníci)
4. Poddaní (rolníci)
5. Chudina (lidé bez majetku)

Přehled – společenské vrstvy obyvatel ve středověku

GOTICKÝ SLOH

-v polovině 14.stol., uplatňován v architektuře

-dostal se k nám z Francie

-typické znaky:

stavby stavěny do výšky

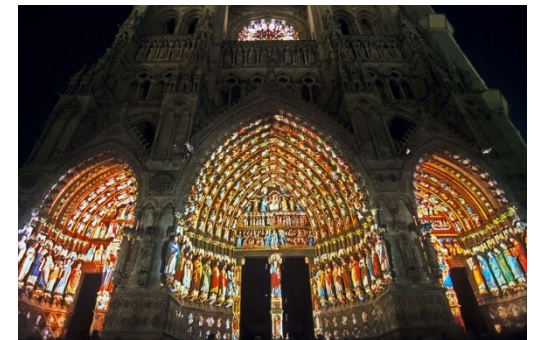
opěrný systém zdoben mnoha věžičkami

(např. Chrám Sv. Barbory v Kutné Hoře)

okna mají tvar obdelníku, zakončena lomeným obloukem, často vyplněna obrazy z barevných sklíček

GOTIKA

- Období budování mohutných hradů na těžko přístupných místech, nádherných chrámů a klášterů.

DOPLŇ

Šlechta je ..... stav, sídlí v ....., vlastní v....., l..., p..., r....., a p..... lid. Zemani jsou ch... š....., žili v t.....

Církev vlastnila k..... a k..... Vysocí představitelé byli b....., řadoví byli k.... a m....

Na vesnici hlavní skupinou byli p....., odváděli p..... d.... nebo d..... Nejchudší byli b.....

DĚKUJI ZA POZORNOST